



*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 34
september 2024
cena 1,90 eura

9

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Ked' ľudské práva mali iba komunisti

NÁŠ ROZHOVOR

Uplynulo 72 rokov od vynešenia rozsudku v monster-procese s Titusom Zemanom a jeho spoločníkmi. Tretí útek cez hranice, ktorý organizoval, sa nevydaril a pred súdom sa ocitlo šesťnásť kňazov a rehoľníkov, neskôr aj členov našej organizácie. Bol medzi nimi František Minarových, o ktorom sa Ladislav Hanus vo svojich spomienkach vyjadril, že bol jeho veľký kamarát, hádam najbližší. Že to bol chlapisko, strašne vážny človek, rýdzy, výborný. V súvislosti s blahorečením Titusa Zemana je proces s jeho skupinou veľmi dobre zdokumentovaný, predsa však osobné spomienky sa nedajú ničím nahradiť. Na svojho uja, Františka Minarových, spomína Ing. Peter PROKOP.

● Na jednej z návštev predsedníctva našej organizácie ste



Ing. Peter Prokop

Foto Eva Zelenayová

len tak mimochodom poznamenali, že ste synovcom Františka Minarových a boli ste ochotný podeliť sa s našimi čitateľmi o svoje spomienky na neho. Prišli ste s ním osobne do styku?

Pravdaže, veď býval u nás.

● Narodili ste sa v roku 1954,

takže, keď vášho uja prepustili z väzenia v roku 1960, mali ste len šesť rokov.

Ujo bol odsúdený na 14 rokov, ale po 10 rokoch ho na prezidentskú amnestiu prepustili.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle	Ján Litecký Šveda Väzenský časopis Motýľ	2
	Spýtali sme sa Arpáda Tarnóczyho	3-6

Eva Zelenayová Kam kráčaš, človek?	3
Ján Litecký Šveda Pamätaná medaila k 35. výročiu organizácie	4-5

Anton Selecký Zásah proti „extrémistovi“	7
Marián Tkáč Posolstvá olympijských hier	9

ThLic. Augustín Slaninka, CM Nový blahoslavený Slováč zo Záhoria	12
--	----



ročník 34 • september 2024

Väzenský časopis Motýl'



V rámci pietnej spomienky pri múre Iľavskej väznice koncom minulého roka sme navštívili aj samotnú väznicu. Okrem iných vecí, čo nás zaujali, všimli sme si, že tam vydávajú aj vlastný časopis. Takže teraz v časopise politických väzňov môžeme predstaviť aj časopis súčasných väzňov, hoci ešte nie politických.

Pre našich väzňov musela voľakedy stačiť propaganda z *Rudého práva* a *Pravdy*, teraz si už do svojho časopisu môžu väzni prispievať aj sami. Navyše časopis s poetickým názvom *Motýl'* je ukážkovo apolitický, čo slúži vedeniu väznice ku cti. Príspevky sú z väčšej časti prevzaté z rôznych časopisov, ako sú *Brejť*, *Život*, *Plus 7 dní*, *Stop*, *PC Revue* a ďalšie. Medzi nimi sú aj články zodpovedných pracovníkov väznice, tiež väzenského kňaza i pastora, ale aj vlastná tvorba väzňov. Takže je to taký skôr spoločensko-kultúrny štvrťročník, kde sú redaktori uvedení len iniciálkami. Nájdeme tam príspevky o histórii, napr. o Gorbačovovi, o prohibícii, o Pompejách či o Francúzskej revolúcii, ale aj o histórii Cigánov, ktorí tvoria dosť veľké percento „ubytovaných“. Sú tam aj zdravotné rady o vhodnej strave a samozrejme o nebezpečenstve alkoholizmu a drog. Popísané sú aj riziká tetovania – k tomu malá poznámka: voľakedy bolo u nás tetovanie skôr poznávacie znamenie kriminálnikov, teraz sme už vo väznici stretli aj potetovaných dozorcov. Nuž, časy sa menia... Uvedené sú aj praktické rady, čo sa týka cvičenia a posilňovania, dosť časté právne rady, či rady o tom, ako sa neskôr treba uchádzať o zamestnanie, takže nechýba ani úvod do počítačovej techniky. Od pracovníkov väzenia nájdeme články, ktoré by mali motivovať väzňov k opusteniu kriminálnych činov („šanca pre každého“) a nahliadnutiu do svojho vnútra. Tak trochu ako čierny humor pôsobia dosť časté články o turistike a návšteve zaujímavých miest, no zrejme sú myslené tak, aby vyvolali snahu polepšiť sa a čo najskôr opustiť múry väznice a ísť na výlet. Záver každého čísla potom tvoria všelijaké testy, kvízy a hlavne vtipy.

Neporovnateľné včera a dnes

Zíde sa však uviesť aj pár postrehov, vyvolaných samotnou prehliadkou, ktorá bola veľmi zaujímavá. V samotnej väznici, ale aj v jednotlivých celách, bolo veľmi čisto. Dokonca práve v čase našej návštevy sa jedna miestnosť maľovala. V knižnici boli knihy vzorne poukladané a zabalené. Bolo vidno, že ten poriadok a čistota tam naozaj je, nebola to nijaká potemkinovská dedina. Aj sme sa pýtali, či tam nezostali nejaké cely v pôvodnom stave z 50. rokov na výstrahu, no v Iľave ich nemajú. Čo z nášho historického pohľadu sme vnímali ako nie celkom ideálne, že terajší návštevníci už nezažijú tú pochmúrnú atmosféru hrôzy, prepletenú s vsadeprítomnou špinou. Pamätám sa ešte, ako pri prehliadke zachovaných starých priestorov väznice „Jilava“ (takmer menovkyňa) v Bukurešti nás všetkých premkla hrôza, keď sme priam fyzicky vnímali, čo všetko tam väzni museli prežívať. Táto väznica

však už ani zďaleka nevyvoláva pocit tragickej nemohúcnosti z pocitu všemocnosti zla, aká sa vo väzniciach nastolila sovietskymi poradcami po vojne. Čo je pre súčasných väzňov samozrejme dobré a takto to má byť aj do budúcnosti, z väznic sa nesmú opäť stať mučiarne. Hádám najväčší rozdiel oproti komunistickým väzniciam sme objavili vtedy, keď nám dozorca ukázal celu, ktorú používajú na potrestanie nesprávných väzňov, tzv. „dieru“. Malá, čistá cela, akurát na priční boli iba plechové pásy. Aj sme sa pýtali, či takto tam aj spia – no kdeže, na noc im dávajú matrace... Nuž, naši politickí väzni by takúto celu boli voľakedy asi nazvali „Hotel Carlton“ alebo „Savoy“.

Pluralita názorov opäť nežiaduca

Ale okrem spomenutej rumunskej Jilavy a pár ďalších zachovaných cel v pôvodnom stave, ktoré sa ešte nájdú roztrúsené po východnej Európe, existuje ešte jeden skanzen bolševickej brutality, takej akú aj nám sem červení súdruhovia dovezli v roku 1945. V Rusku sa doteraz s politickými väzňami nezachádza ako s ľuďmi iného názoru, ktorých vládna moc izoluje ako nepríjemnú konkurenciu, ale ako s najväčšími vyvrheli a nepriateľmi ľudstva. Napríklad známy kritik Kremľa, Alexej Navalnyj, takmer celý čas presedel v izolačke na kovovej stoličke, lebo pričňa je medzi 6.00 a 22.00 priskrutkovaná o stenu. A v takej izolačke sedel prakticky stále, pretože ho šikanovali a trestali už aj za vyslovenie niektorých nevhodných slov. Takýto zoznam zakázaných slov existuje od roku 1983, je schválený ministerstvom vnútra, a samozrejme, že je tajný. Nedávno ho zase do izolačky zavreli preto, lebo si umýval tvár v nesprávnom čase. K tomu ešte nemohol dostávať žiadne balíky, návštevy, dokonca aj lieky, ktoré mu posielala matka, boli zabavené. Takže nečudo, že to dlho nevydržal. A táto bolševická spupnosť už ide tak ďaleko, že pár dní po jeho smrti šéfa trestného tábora Bojarineva, ktorý bol zodpovedný za šikanovanie Navalného, dokonca povýšili. Mimochodom, Navalnyj bol odsúdený za „extrémizmus“, ktorý tvorí „ozdobu“ aj nášho trestného práva, o čo sa súdruhovia ani nie tak dávno postarali aj u nás. No a keď bol pohreb, okrem kovových zátarasov to boli desiatky nasadených policajných áut, ktoré robili zastrašovaciu kulisu. Ak si spomínate, u nás na pohrebe profesora Ďuricu ich bolo trochu menej, veď Bratislava je aj trochu menšia ako Moskva.

My si ešte veľmi živo pamätáme takéto spôsoby, takže sa už len modlíme, aby sa nevrátili, pretože pokroková progresívna mládež už zase volá vo veľkom po zatváraní politických protivníkov. Ale nielen ona, keďže taká nenávisť a nezmieriteľnosť, aká tu v súčasnosti panuje medzi jednotlivými politickými táborami, tu ešte od roku 1989 nebola. Orwellovské dve minúty či Týždeň nenávisti sa už menia na mesiace. Veď už sa opäť súdia ľudia aj za iný pohľad na slovenské dejiny, ako majú komunisti, títo najväčší zločinci našej histórie.

Ján Litecký Šveda

predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Bruno Čanády, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku: 1,90 EURA** • **Predplatné 20 EUR**/kalendárny rok • **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banke Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

Arpáda Tarnóczyho,
čestného predsedu PV ZPKO

● Ako sa vám žije dnes?

Sú veci, ktoré mi spôsobujú radosť, iné ma, naopak, trápia. Teší ma, že sa nám na Slovensku podarilo zriadiť Asociáciu Maltézskeho rádu, čo je pre nás dejinný krok. Úbytok ľudí verných našim ideálom je to, čo ma zarmucuje. Počas nedávnej návštevy vedenia PV ZPKO v našej regionálnej pobočke skrsla myšlienka navštíviť aj neďaleký Kostol Narodenia Panny Márie v Dolných Lelovciach a našu rodinnú hrob-



ku, vybudovanú neďaleko kostola. Slúžil do roku 1965. V roku 1991 na ňom opravili strechu a odvtedy chátu. Zloději vykradli všetko vnútorné zariadenie, dokonca kostolné lavice použili na

kúrenie. Chátu aj naša rodinná hrobka. Bolo v nej pochovaných šestnásť mojich predkov, ale v súčasnosti by som sa hanbil tam niekoho pozvať a ukázať miesto odpočinku starej šľachtickej rodiny. Keď som ešte vládol, dal som zvyšky ostatkov pozbierať a vložil som ich do jedného hrobu. Lebo zloději sa neštítali zobrať ruku aj s prsteňom môjho otca či kus lebký so zlatými zubami. A to napriek tomu, že vchod do hrobky som dal zamurovať. Prerazili aj kamenný múr. Veľmi ma to trápí, lebo nejde len o našu rodinu, ale o jej miesto v dejinách Slovenska a Európy.

Pokračovanie na 6. strane

**Kam kráčaš, človek?**

Koľko civilizácií sa stratilo a nevieme kam? O zániku veľkých ríš síce vieme toho viac, a hoci na semafore svieti červená, ideme ďalej. Letné olympijské hry v Paríži dali jasný signál, že sme svedkami zániku civilizácie vybudovanej na tomto kontinente. No nebol to len Paríž, čo deklamoval kultúrne dedičstvo Európy, zábery z pražského dúhového pochodu už neboli len predstavením, bola to ukážka života človeka zbaveného akejkoľvek hanby. Človeka emancipovaného od svojej prirodzenosti. Človeka egoistického.

Je vôbec v ľudských silách zmeniť smer trajektórie, ktorá sa bláznivou rýchlosťou rúti do priepasti? V ostatných eurovoľbách jestvovala akási nádej, že sa Európa pod novým vedením spamätá a zastaví vlastné sebazničenie. No čo sa stalo? Staré vedenie je späť a sebazničujúci proces pokračuje.

Ľudia, ktorí používajú zvyšky zdravého rozumu sa pýtajú, ako je to možné? Ako sa môže stať, že životný štýl, propagujúci sa na dúhových pochodoch, sa vnucuje spoločnosti dokonca na legislatívnej úrovni. Ako sa mohlo stať, že táto zvrátená menšina obsadzuje inštitúcie, ba aj školstvo? A nedeje sa tak iba na Slovensku. Ideológia nového veku zasiahla náš svet.

Slovensko je modelový príklad architektúry svetového predátora.

Kto z dnešných mladých ľudí si pamätá obdobie tzv. mečiarizmu? Obdobie vzniku druhej Slovenskej republiky, obdobie transformácie spoločnosti zo systému socializmu do systému kapitalizmu? Keď sa mnoho zmien odohrávalo súčasne, čo znamenalo aj veľké ohrozenie stability spoločnosti. Mečiar v tom čase predstavoval pre hladný Západ prekážku, lebo

SLOVO SVEDECTVA

stál v ceste výpredaja slovenského bohatstva do cudzích rúk. Západ teda prostredníctvom skorumpovaných politikov a médií vytvoril z Mečiara obludu, mečiarizmus a používa ho dodnes, keď treba zastaviť politikov presadzujúcich národno-štátne záujmy. Predseda strany Progresívne Slovensko Michal Šimečka naposledy varoval spoločnosť pred Ficom, že to, čo robí sa nedialo ani za hlbokého mečiarizmu. Čo však vie dnešná generácia ľudí o období, ktoré má byť odstrašujúcim príkladom? Naratív je obskúrny, ale na masu funguje.

V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť iný „hriech“ mečiarizmu. V nedeľnej diskusii na TA 3 sa moderátor pozastavoval nad iniciatívou poslancov za KDĽ, ktorí robili kontrolu v trenčianskej nemocnici. Nemala totiž legitimitu. Poslanci môžu robiť prieskum kdekoľvek, ale musia mať poverenie výboru NR SR. Ako vieme, alebo nevieme, od čias Mečiara nijaká opozícia nemala vo výbore NR SR väčšinu, aby

si schválila kontrolné návštevy. A hoci opozícia počas „mečiarizmu“ hojne využívala väčšinové obsadenie výboru pre životné prostredie na kontroly rozličných inštitúcií, navonok obsadenie výboru prezentovala ako nedemokratické!

Model funguje a nikto neskúma, kde je pravda.

Ibaže model funguje na celosvetovej úrovni. Biely kontinent sa poddáva a adoruje liberalizmu. Avšak liberalizmus rovná sa egoizmus. A egoizmus je v príkrom rozpore s kresťanským učením. Preto toľko atakov voči kresťanom?

Profesor Július Krempaský popisuje egoizmus ako dedičný hriech. Hovorí, že „svet bol stvorený z lásky a dokonca fenomén lásky bol vložený do sveta“. Ponúka dôkaz z fyziky: „Keď sa stretnú dva objekty a jeden má väčšiu energiu ako druhý, tak nikdy sa nestane, aby ten, čo má viac, zoberie tomu, čo má menej a obohatil sa. Naopak, ten čo má viac, vždy odovzdá energiu druhému. Čiže funguje tu taká primitívna láska. No človek obdarený slobodnou vôľou podľahol pokušeniu mať viac a dal prednosť princípú egoistickému, čím sklamal svojho kreátora.“

Na plagáte k jednému filmu je na súčasnú situáciu veľmi výstižný text: Zničme vzorec, inak on zničí nás! ECCE HOMO!

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Silu ducha nespútaš

Potestatem Spiritus ligare non potes

(Pamätná medaila k 35. výročiu organizácie)

Vydať pamätnú medailu pri príležitosti 30. výročia našej organizácie navrhovali viacerí naši členovia. Veď pri vyznamenávaní našich zaslúžilých členov, čo sa deje na sneme či výročných schôdzach, určite dôstojná medaila viac zvýrazní zásluhy vyznamenávaného, ako graficky najkrajšie urobený diplom. A treba si pripomenúť aj okrúhle výročie. Zároveň je to aj možnosť, ako si uctiť vzácnu návštevu či človeka mimo našej organizácie, angažovaného za vec politických väzňov komunizmu.

Žiaľ, takrečeno zúfalá finančná situácia nám takéto výdavky neumožňovala, čo je aj vizitka predošlého vedenia Ministerstva vnútra SR. Ale vďaka štedrému sponzorskému daru syna politického väzňa, Tomislava Jurika, sme sa nakoniec pamätnej medaily predsa len dočkali, aj keď s oneskorením. Námet výtvarne a graficky spracovali akad. arch. Ján Jura a akad. mal. Barbara Neumannová.

Tu treba pripomenúť, že jednu pamätnú medailu už naša organizácia vydala v trochu lepších časoch, v roku 1996, ešte pod názvom KPVŠ, no po premenovaní organizácie sa stala neaktuálnou. (Pozri obrázok. Pre zberateľov mincí a medailí máme ešte pár kúskov k dispozícii.)

Averz medaily

Lícnu stranu medaily tvorí znak našej organizácie, ktorý sa skladá zo slovenského znaku a štylizovaného ostnatého drôtu nad ním. V znaku našej organizácie je štátny symbol prirodzene organický prvok hlavne z dvoch dôvodov: sme organizácia podporovaná zo zákona, registrovaná na Ministerstve vnútra SR. A potom, práve slovenské uvedomenie, ktorého znak s dvojkrížom je najvýrečnejším symbolom, bolo tým, čo bolo najviac prenasledované komunistami a za čo si podstatná väčšina našich väzňov užila peklo na zemi. „Separatizmus“ bol ten najväčší zločin, veď ešte aj komunistov za to vešali. Napr. Clementis má v obvinení „zločineckú činnosť na Slovensku spolu s ostatnými slovenskými buržoázny-
mi nacionalistami za účelom separovania Slovenska od českých zemí.“ Až za týmto „gigantickým“ zločinom boli prenasledovaní aj kresťania, teda konzumenti „ópie ľudstva“, ľudia s demokratickými názormi, ale aj pracovití roľníci, ktorým závidela luza. No najmä vtedy, ak boli slovenskými vlastencami, čo bola až do roku 1989 najpriťažujúcejšia okolnosť.

Pôvodne mal náš znak symbolický ostnatý drôt umiestnený v trojvrší, no po premenovaní našej organizácie sa heraldicky „čistejšie“ umiestnil nad ním, aby takto symbolizoval prinesené utrpenie v znamení slovenského znaku, ktorý bol v roku 1960 dokonca ako štátny symbol potupne zrušený.

Pre účely pamätnej medaily však úplne nekopírujeme súčasný tvar slovenského znaku. Šťasti preto, aby sme vyhovelí našim a európskym normám (znak na medaile musí byť poznateľne odlišný od znaku na minciach), ďalšie prvky sme zasa trochu preštylizovali v priereze jeho heraldického vývoja za posledných zhruba 200 rokov. Aby symbolizoval, že je znakom všetkých Slovákov v celom priezeve historického vývoja, pretože aj my sa považujeme za potomkov a nasledovníkov všetkých charakterných a odvážnych ľudí, akí sa snažili o slovenskú samostatnosť.

Reverz Ostnatý drôt

Na to, aby bolo vidno, že pamätná medaila je z iniciatívy a pre politických väzňov, musí mať primeranú symboliku. Nie je však veľa ikonických vecí, ktoré sú jednoznačne spojené s politickými väzňami. Sú to najmä ostnatý drôt, mreže, prípadne strážna veža koncentráku. Jedna z takých je aj špeciálna kresba na chrbte väzenských blúz, ale tú sme použili na obálky troch našich zborníkov z vedeckých konferencií na tému „Politickí väzni v 20. storočí.“ A konkrétne budovy (leopoldovská či ilavská pevnosť, veža smrti vo Vykmánove či jáchymovské šachty a pod.) sú väčšinou povedomé len tým, čo ich zažili. Alebo možno ešte tým, ktorí ich mohli zhruba raz za rok (!) navštíviť. Čo bolo len jedno z ďalších zverstiev komunistického systému. Ale širokej verejnosti veľa nepovedia.

Tak sme zvolili ostnatý drôt z viacerých dôvodov. Už aj preto, že jeho štylizovaná forma je súčasťou nášho znaku prakticky od začiatku, no hlavne preto, že hádam najlepšie symbolizuje nielen vyčlenenie zo spoločnosti, ale aj bolesť a týranie. Veľmi výstižne definuje ostnatý drôt nemecký kultúrny historik Nils Wegner: „Ostnatý drôt je najvýstižnejší fyzicko-topografický nástroj masovej doby.“

Pri tejto príležitosti určite nezaškodí trochu sa prejsť jeho históriou. Ohradzovanie väčších stád sa začína s britskou agrárnou revolúciou v 18. storočí. Jednoduché drôtené ploty sú doložené zhruba od roku 1860. A v roku 1874 začal americký farmár Joseph Glidden vyrábať prvý ostnatý drôt, ktorý bol veľmi funkčný – netienil, neničil ho vietor ani dážď, nerobil záveje a hlavne bol mimoriadne lacný. Ten prišiel na to, že na nasmerovanie stáda je osvedčený jednoduchý prostriedok – bolesť. A nemusí to byť len šľahnutie bičom. No a potom to už išlo – že sa používal vo vojnových operáciách ako zátarasa, tak v rusko – japonskej (1904-1905) ako aj vo veľ-



Pamätná medaila z roku 1996

kom v prvej svetovej vojne. Na ohradzovanie ľudí, namiesto dobytku, sa ostnatý drôt začal používať v tzv. búrskej vojne v Južnej Afrike v rokoch 1899 – 1902. No a potom, po revolúcii v roku 1917, prišli najväčší majstri ostnatého drôtu – sovietski komunisti so svojimi masovými GULAGMI, ktoré nám tu pretrvali až do tzv. konca komunizmu. Tu sa už naplno prejavil rozdiel medzi ohradzujúcim a oddeľujúcim plotom alebo aj mrežami. Išlo o to: vyvolať bolesť na základe tzv. triednej nenávisti.

S bolesťou a nenávisťou úzko súvisia aj pomery v komunistických väzeniach. Pokiaľ pre politických väzňov boli pomery v rakúsko-uhorských väzeniach, za 1. ČSR ako aj za 1. SR až priveľmi znesiteľné, o čom sa môžete dočítať aj v spomenutých našich zborníkoch, po roku 1945 tu voči politickým väzňom zavládol neľudský teror. A nebolo to len kvôli sovietskym poradcům. „Naši“ súdruhovia sa rovnako snažili, aby sa z väzení stali novodobé mučiarne, presnejšie továrne na mučenie, aké tu neboli ani v stredoveku. Aj preto považujeme za najvý-

stižnejší symbol pre politických väzňov bolesť prinášajúci ostatný drôt.

Slávik

Ale aby sa symbolika neniesla iba v chmúrnej rovine utrpenia, bolo treba na medailu dať aj niečo, čo by symbolizovalo charakter a postoj politických väzňov, ktorí si vo veľkej väčšine zachovali duševnú jasnosť a vzdor. Niečo povznášajúce, symbolizujúce aj vieru, ktorá ich najviac držala pri živote. Podľa lexikonu symbolov je to napríklad vták, ktorý svojimi krídlami dosahuje na nebesá a je zosobnením ľudskej túžby po odpútaní sa od zemskej príťažlivosti. Svätá Hildegarda z Bingenu vo svojej prírodovede píše, že tak ako vtáka vyzdvihne a unáša jeho perie, tak sa i duša v tele myslením vzpína k nebesám. Špeciálne postavenie v kresťanskej symbolike má slávik. Jeho spev starí kresťania vysvetľovali ako túžbu po raji a nebi. V ľudových poverách sa zasa slávičí spev považoval za volanie „úbohej duše v očistci“ o pomoc, čo už nemá ďaleko k túžbe politických väzňov po slobode.

V stredovekej zbierke *Gesta Romanorum* (u nás vyšla časť pod názvom *Príbehy Rimanov*) je pekný príbeh, ako šitý pre nás: Rytiera v žalári utešoval slávik svojím spevom a rytier ho krmil odrobinkami svojho chleba. Slávik potom vyletel von a priniesol rytierovi malý draho-kam. Keď sa ním dotkol železných okov, tie z neho spadli, otvoril si dvere žalára a ušiel na slobodu.

Nuž, ten náš symbolický slávik nás síce nevyslobodil z väzenia, ale dával nám vnútornú slobodu a priestor v našej duši, že napriek neľudskému teroru prirodzená kráska nevyhynula. Ten slávik si vonku slobodne spieval aj za všetkých gniavených politických väzňov a ukazoval, že na svete je predsa len niečo iné ako nenávistný teror, vybité zuby, rozkované ľadviny, spálené chodidlá – niekde, niekde tam vonku sa možno aj my raz dočkáme krásy a slobody...

Ján Litecký Šveda

SPÝTALI SME SA

Arpáda Tarnóczyho, čestného predsedu PV ZPKO

Pokračovanie z 3. strany

Spomínam si, ako sa chválili hostitelia zahraničného výboru NR SR v rakúskom Innsbrucku svojimi veľkými osobnosťami namaľovanými na strope radnice. Bol medzi nimi aj kardinál Tarnóczy. Keď som poznamenal, že to bol môj predok, okamžite sa k nám začali správať úctivejšie.

Je zaujímavé, že v ostatnom čase sa mi vracajú spomienky na tie kruté časy prenasledovania. Niektoré momenty akoby som prežíval znova. Keď

ma zatkli, tri mesiace ma nechali v tých istých šatách. Bol február, zima a oni ma hodili na dlážku, kde mrzla voda v pohári. Vši som mal všade, vo vlasoch i v šatách. Bol som taký doriadený, že ma chodbár, môj dobrý známy, nespoznal. Áno, bol som proti komunizmu, veď fyzicky ničil nielen svojich odporcov, ale aj našu kultúru. Nikdy nezaбудnem na tú vatru z kníh na našom dvore, na vytĺkanie viery v Boha z nás, na posmech náčelníka ŠtB v Nitre Ľudovíta Filana, keď som zbitý ležal v akejsi betónovej kúpeľni, no počul som jeho ironickú poznámku – toto je ten mladý gróf? Zabíjali našu kultúru, histó-

riu a dnes žijeme znova v internacionálnom svete bez Boha a rešpektu. A naša organizácia nadobúda ešte väčší význam, než mala na svojom počiatku.

V roku 1989 sme sa veľmi tešili z nadobudnutej slobody, ale ako povedal kardinál Korec, sloboda bez autority sa stala ničivou. „Silnejúca tyrania nízkeho vkusu dokazuje, že životodarná rovnováha zmizla“ a, žiaľ, nielen my na Slovensku sa prepadáme do ničoty. Paríž nám to nemohol ukázať lepšie. No nesmieme upadať na duchu, aj v mene mnohých obetí musíme zostať verní svojim ideálom.

Pripravila **Eva Zelenayová**

Nech Boh ochraňuje Slovensko

Srdečná vďaka za príspevky, ktoré uverejňujete v časopise. Sú skutočným príkladom pre všetkých, ktorí odoberajú a čítajú časopis *Svedectvo*. Ľudia si neuvedomujú čo ich čaká v časoch, keď sa odklonia od Boha, ktorý je počiatok i koniec. Mám 77 rokov, narodil som sa v roku prvého slovenského prezidenta kňaza J. Tisu, keď položil život za Slovensko. Je ochranca pred večným a spravodlivým Bohom. Nech oroduje za náš národ, nech Boh ochraňuje Slovensko!

Ľudovít Batora, Prievidza



● Pán Július Homola bol medzi prvými, ktorý dostal medailu PV ZPKO hneď po skončení snemu. Odovzdala mu ju pani Margita Zimanová. **(bz)**



● Bývalý predseda nitrianskej organizácie PV ZPKO **Pavel Lavo** privítal svoju nástupníčku **Betku Loudovú** a poďakoval sa jej za medailu PV ZPKO aj za činnosť, ktorú vykonáva, aby sa nezaбудlo na obete komunizmu a na režim, potláčajúci ľudské práva a dôstojnosť človeka. Prostredníctvom pani Loudovej pozdravil členov našej organizácie. **(bl)**

● Dňa 10. augusta som navštívil jáchymovského politického väzňa Ing. Karola Ďubeka v Sečovciach, aby som mu odovzdal pamätnú medailu k 35. výročiu založenia PV ZPKO. Keďže sa už nemôže zúčastňovať našich akcií, po poďakovaní mi povedal, že jediným zdrojom, odkiaľ čerpá informácie o našej organizácii a jej činnosti, je časopis *Svedectvo*. Srdečne pozdravuje všetkých, ktorí sa zúčastňujú na jeho vydávaní.

Juraj Vrábek



Pod múrom hrôzy

V sobotu 24. augusta 2024 sa v Leopoldove konala pietna spomienka na protiprávne väznených komunistickým režimom. Členovia PV ZPKO z celého Slovenska sa stretli pod múrmi leopoldovskej väznice, aby si pripomenuli ľudí, ktorí, ako vo svojom prejave povedal predseda RP PV ZPKO v Bratislave **Jozef Dečo**, „nezapredali svoju vieru založenú na európskych kresťanských tradíciách, odmietali komunistický režim, vyznávali humanistické ideály. Týchto ľudí režim prenasledoval, väznil aj vraždil“. Upozornil na skutočnosť, že „pri vstupe do EÚ sme boli označovaní ako postkomunisti, ktorí sa museli za všetko ospravedlňovať. Ale komunizmus ten-



to národ nechcel. Náš národ pod tlakom totality stíchol, časť padla do pasivity, ale časť kolaborovala s režimom a tým umožnila prenasledovanie nevinných ľudí“. Pripomenul, že „nestačí

sa iba pokloniť pamiatke prenasledovaných ľudí, musíme tiež zachovať odkaz politických väzňov pre dnešnú dobu, aby ich obeť nebola márna“.

(jd)

Kauza Trnava Pride

Zásah proti „extrémistovi“

Bol som dnes, 4. augusta 2024, (výročná púť na hore Zvir v Litmanovej) na policajnom výsluchu. Udali ma organizátori tohtoročného Gay-Pride Trnava. Polícia ma promptne zaistila, ako keby som vylúpil banku. Okamžite, 300 km od Bratislavy. A v nedeľu! Ide vraj o porušenie paragrafu o extrémizme - teda činnosti, ktorá smeruje k obmedzeniu a ohrozeniu práv a slobôd iných... (§47a, ods. 1 písm. a)

Korpus delicti - na facebooku som mal napísať na stránku organizátorov Pridu-Trnava tri slová: „MENE, TEKEL, FARES“. Chceli vedieť, čo som tým mienil, pretože organizátori Pride-pochodu to berú ako vyhrážanie sa. Akože mám to vysvetliť. Samozrejme, že som sa odmietol vyjadriť. Povedal som im, či vedia, čo povedal Pilát ohľadne nápisu na Ježišom kríži. Že nie. Tak som reprodukoval: „Čo som napísal, napísal som“. Bodka. Napokon som pýtal kópiu zápisnice, ktorú som si od nich musel doslova vynútiť, lebo mi ju nechceli dať.

Fakticky ma tí dúhovní z Trnavy udali za citát z Biblie. Takže, aby sme boli v obraze. Sledovačka na plný pohon, ako elektronická, tak aj fyzická.

10. augusta 2024: Služka sa zaťahuje

Zasa malé info: Už ma hľadali aj v Bratislave. Nebol som samozrejme doma. Vraj ide o dopravný priestupok. Žiadny dopravný priestupok si nepamätám, okrem nálepky za zlé parkovanie. Takže kvôli nejakému fiktívnemu dopravnému priestupku ma hľadajú po celom Slovensku. Vraj dostanem predvolanie (možno po poštovom holubovi). Údajne mám povedať v „nejakej veci“. Zrejme zasa kvôli Pride - Trnava 2024 ako minulú nedeľu. Uvidíme.

15. augusta 2024: Ďalšie predvolanie

Na sviatok Nanebovzatia Panny Márie 15. augusta som dostal už proti podpisu ďalšie predvolanie na výsluch, tentoraz na 29. augusta 2024 (výročie SNP) v Bratislave. Opäť sa opakoval motív. Citujem: za účelom podania vysvetlenia vo veci priestupku proti extrémizmu podľa § 47a, ods. 1) písm. a)... ktorý bol tunajšiemu útvaru oznámený 5. augusta 2024.

Teraz nič o neznámych organizátoroch trnavského „Pride-pochodu“ 2024. Citujem: Je to veľmi smutné zistenie, ale v Trnave sa v sobotu 29. júna 2024 uskutoční prvý LGBT Dúhový pochod (Pride) v histórii mesta. Táto verejná oslava zvrhlosti, obscénosti, exhibicionizmu a najrôznejších sexuálnych deviácií sa uskutoční vďaka progresívno-liberálnemu primátorovi mesta Petrovi Bročkovi a spolujazdcom spoločnosti ESET Miroslavovi Trnkovi, ktorý s Bročkom dlhodobo spolupracuje. (Peter Slovák, ereport.sk)

Záverom jeden postreh. Akoby nestačili mariánske sviatky, ako aj výročie SNP ako bonus môjho výsluchu, toto sa deje práve na 35-te výročie zatknutia (14. augusta 1989) Bratislavskej päťky, ktorej som bol členom, a predstavovala v bývalej, ešte komunistickej ČSSR, posledný politický proces.

V súčasnosti je v trestnom konaní aj trnavský arcibiskup Mons. Ján Orosch. Udali ho šéf bratislavskej Teplárne za formuláciu o „zrejme nie nevinných obetiach“ známej streľby v tomto podniku, v internom liste svojim arcidiecéznym kňazom... Žeby Trnava - Slovenský Rím, bol v mimoriadnom hľadáčku progresívcov?

Právo na odboj v Katechizme 2242, 2243

Občan je vo svedomí viazaný neradiť sa predpismi občianskych autorít, ak sú tieto predpisy v rozpore (1903) s požiadavkami morálneho poriadku, so základnými ľudskými právami alebo s učením evanjelia. Odopretie poslušnosti občianskym autoritám (2313), keď ich požiadavky odporujú požiadavkám správneho svedomia, má svoje odôvodnenie v rozlišovaní medzi službou Bohu a službou politickému spoločenstvu: (450) „Dávajte teda, čo je cisárovi cisárovi, a čo je Božie, Bohu“ (Mt 22,21). „Boha treba viac poslúchať ako ľudí“ (Sk 5,29). „Keď však verejná moc (1901) prekročí svoju kompetenciu a utláča občanov, tí nemajú odmietať to, čo si objektívne vyžaduje spoločné dobro; je im však dovolené brániť svoje práva a práva svojich spoluobčanov proti zneužívaniu tejto moci pri rešpektovaní medzí, ktoré určuje prirodzený a evanjeliový zákon.“

29. augusta 2024: Výsluch extrémistu ...?????????

Anton Selecký
člen PV ZPKO

MUKL číslo A 011 355 Ján Havlík

Ján Havlík sa narodil 12. februára 1928 vo Vlčkova-
noch na Záhorí. Rodina bola taká chudobná, že na meš-
tiansku školu do Holíča chodil Ján v otcových topánkach
a kabáte. V roku 1941 bol prijatý na štátne reálne gymná-
zium v Skalici. Tam sa začal aj jeho hlbší duchovný život.
Okrem otca a matky veľký vplyv na jeho duchovný život
mala teta Agáta, rehoľná sestra Modesta. Po rozhovore
s duchovným otcom odišiel v roku 1943 do Apoštolskej
školy Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul v Banskej
Bystrici. Tam stretáva pátra Štefana Krištína, s ktorým sa
neskôr dostane do väzenia. Po maturite v roku 1949 vstú-
pil do noviciátu Misijnej spoločnosti. Po vypuknutí povsta-
nia ich spolu s ostatnými bratmi prichýlili sestry vincentky
v Trnave. Po vojne sa Janko vrátil do Apoštolskej školy
v Banskej Bystrici, aby pokračoval v štúdiu. V roku 1948 sa
moci ujali komunisti a začala sa proticirkevná politika
sprevádzaná terorom masívnych rozmerov. V noci z 3. na
4. mája v rámci akcie K2 eštebáci prepadli lazaristov
v Banskej Bystrici a v Ladkoch. Janko sa spolu s novicmi
ocitol v centralizačnom kláštore v Kostolnej pri Trenčíne.
Po niekoľkých mesiacoch ich presunuli na stavbu mládeže
v Púchove – Nosiciach. Tam sa zoznámil s Antonom Hlin-
kom a dnes už s bl. Titusom Zemanom.

Po príchode domov Janko vyhládal pátra Krištína
a navrhol mu, či by nemohli pokračovať v teologických
štúdiách. Predstavený páter Hutrya s tým súhlasil. Šiesti
chlapci si najali dom v Nitre u pani Valášekovej a začali
kňazskú formáciu. Žiaľ, jeden iniciatívne nalaďený zväzák
študent ohlásil na políciu, že v dome sa neustále svieti
a asi sa tam niečo deje. A tak 29. októbra 1951 ozbrojené
komando vtrhlo do domu pani Valášekovej a zatkli všet-
kých bohoslovcov a spolu s nimi aj pátra Štefana Krištína.



Zatknutých lazaristov odviezli do nitrianskej väznice a za-
čal ich výsluch, ktorý bol sprevádzaný mučením a surový-
mi bitkami. Po vyšetrovaní Janka a ostatných previezli do
Justičného paláca v Bratislave. Začiatkom februára 1953
boli odoslaní do Nitry a začal sa súdny proces pod názvom
„Krištín a spol“.

Dňa 5. februára 1953 bol Ján Havlík za velezradu
odsúdený na 14 rokov väzenia, po odvolaní sa bol mu
trest prekválikovaný na 10 rokov. V ilavskej väznici „vy-
fasoval“ väzenský oblek, aby následne putoval do Jáchy-
mova. Spočiatku bol v tábore Rovnosť s mojím otcom
a v rokoch 1954 – 1958 ho preložili do tábora Bytíz. Život
v jáchymovských lágdoch bol drsný a krutý. Niekoľkohodi-
nové státie v silných mrazoch, bitky, korekcie, šikana, tvr-
dá práca, vysoké normy pri dolovaní uránu, málo jedla,
neposkytnuté ochranné pomôcky, to všetko sa podpísalo
na Jankovom zdraví.

V máji v roku 1958 bol znova obvinený za apoštol-
skú činnosť medzi väzňami a následne eskortovaný do
Prahy – Ruzyně, kde bol fyzicky a psychicky mučený. Váz-
ňom z reproduktorov púšťali šialené zvuky, kvilenia, revy,
nadávky, plač, zvuky cirkulárky či hučanie sirén. Niektorí
väzni v týchto podmienkach zošaleli alebo spáchali samo-
vraždu. V roku 1959 Havlíka odsúdili na ďalší rok väzenia.
Potom ho s ťažkou chorobou srdca previezli do Valdic. V ro-
ku 1960 ho eskortovali do väznice Praha Pankrác a nasa-
dili na ťažké betonárske práce. V roku 1961 bol nevyčie-
teľne chorý odoslaný do väzenskej nemocnice v Ilave, kde
väčšinu času prežil na nemocničnom lôžku.

Dňa 29. októbra 1962 bol s podlomným zdravím
prepustený na slobodu. Keď odchádzal od spoluväzňov,
mnohí konštatovali, že s ním odchádza aj kúsok neba. Po
prepustení dlho stál pred väzniciou a nebol schopný ísť na
vlakovú stanicu. Museli ho odvieť. Doma ho najviac trápi-
lo, že sa už nestane kňazom. Nestal sa síce kňazom, ale
mučeníkom vernosti a misionárom Božej lásky. Sám pove-
dal: „Mali sme prinášať obeť Bohu na oltári, teraz mu
dvíhame namiesto hostii svoje utrpenia a životy.“

Dňa 27. decembra 1965 sa vybral do Skalice opraviť
rádio a k lekárovi. Keď mu bolo zle, oprel sa o popol-
nicu, kde ho náhodou našiel MUDr. Jozef Barát. Skontro-
loval mu pulz, žiaľ, nič nenahmatal. Ešte ho zoberal za po-
moci okoloidúceho do svojho bytu a tam skonštatoval
smrť. Truďuje sa, že zomrel postojácky pri popolnici.

Dňa 31. augusta v Šaštíne bol Boží služobník Ján
Havlík, bohoslovec Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de
Paul, vyhlásený za blahoslaveného.

Juraj Vrábek
predseda RO PV ZPKO Košice

Trpký 21. august v Košiciach



**Zľava Juraj Vrábek ml., Juraj Vrábek st., Magdaléna Brodňan-
ská, Ján Brodňanský, Marián Žalobín a Rudolf Čičák**

Foto Roman Jesenský

Košický Magistrát uskutočnil pietnu spomienku ve-
novanú obetiam vojenskej invázie z augusta 1968. Ko-
nala sa pri pamätnej tabuli na Hlavnej ulici č. 7, kam
pozvali aj našu organizáciu. Náместníčka primátora
Lucia Gurbaľová pri tejto príležitosti vyzvala prítom-
ných, aby nikdy nezabudli na tieto historické udalosti.
Za PV ZPKO sa prihovril historik Juraj Vrábek ml.
Okrem iného povedal, že občania vtedajšieho Česko-
Slovenska sa 21. augusta 1968 prebudili do trpkého
rána, a keďže sa armáda nepostavila na odpor, urobili
tak sami. Tento statočný postoj si vyžiadala dvestodva
obetí, v Košiciach ich bolo osem. Spomenul aj protest
obyvateľov republiky, ktorý sa uskutočnil o rok neskôr
21. augusta 1969 a vyžiadala si päť ľudských obetí.
Zdôraznil, že dôsledky vstupu okupačných vojsk po-
značili mnohé generácie ľudí, ktorým bola vzatá nádej
na dôstojný život. Poskytol tiež rozhovor pre Rádio Ko-
šice.

Juraj Vrábek st.

Posolstvá olympijských hier



Olympijské hry (OH) sú už väčšmi o ideológii ako o športe. OH v Londýne v roku 2012 mali v logu na spôsob puzzle slovo ZION a v otváracom programe ukázali stovky postelí a injekcií. Nevedomému ľudstvu predviedli práve v Londýne, kde niekoľko storočí sídli globálne elity, čo prišlo o sedem rokov naostro: Po tom, čo v čínskom Wu-chane „padol netopier do polievky“, sa od začiatku roku 2020 rozbehla globálna operácia, skúška, čo všetko hlúpe ľudstvo znesie. Vakcinácia. A aký odkaz nám priniesli ceremonie v Paríži? Úvodný aj záverečný? Okrem iných zvrhlosti - diabolské tance, zvrátenosti, oslavu neľudských hodnôt, LGBTX pride agendu, akoby spomienku na Sodomu a Gomoru. A najtemnejšie chvíle histórie, spievajúcu odťatú hlavu kráľovnej Márie Antoinetty. No aj temné rúhanie sa: trans-paródiu na Poslednú večeru od Leonarda da Vinciho, zobrazujúcu Ježiša Krista a jeho učeníkov. Predstavovalo ju množstvo účinkujúcich, vrátane drag queens, detí, obézna transgenderová žena na mieste Krista a progresívno-belasý nahý spevák, čoby grécky boh vína Dionýz tancujúci na stole. O zem sa hádžuca neurčitá osoba s fúzami, bradou a ženskými prsiami.

Prečo komunita LGBTX, ktorá sa tak vehementne usiluje o toleranciu, trvá na urážaní kresťanov? Chceli povedať, že na parížskych OH kresťan nie je vítaný? V tejto súvislosti ide o hanbu slovenského športu, že v Paríži bola len slovenská minivýprava a bola aj historicky najmenej úspešná? Alebo je to, povedzme, výstražný prst: Slováci, tam sa nehrňte! Jeden z našich najlepších atlétov, veriaci kresťan, bežec na krátke trate sa tam napokon „akosi tesne nenominoval“.

Organizátori hier si dovolili brutálnu herézu, urážku všetkého, čo je sväté miliardám veriacich po celom svete, pohanstvo na všetkých frontoch. Napokon sa takým zámerom vôbec netajil umelecký riaditeľ ceremoniálu, nekresťan Thomas Jolly. Odmietol, že by jeho scéna mala byť paralelou k Poslednej večeri. Jeho zámerom údajne bolo „osláviť diverzitu a vzdať hold hodovaniu a francúzskej gastronómii“ (muž na tanieri?). Scéna mala zobrazovať pohanskú slávnosť, spojenú s bohmi Olympu. Transrodové osoby čoby Ježišovi učeníci však nemohli neuraziť miliardy kresťanov. Paríž si otvorene uctil protikresťanské sily.

A až po ôsmich dňoch sa ozval aj Rím. Žeby ho vyprovokoval turecký predák Erdogan? Otázka, ktorú si položili mnohí: čo by sa dialo, keby parodovali namiesto Ježiša Krista Mohameda?

Na konci otváracieho programu prišiel apokalyptický jazdec pripomínajúci smrť na sivom koni, za ktorým sa pod Eiffelovou vežou pohli vlajky všetkých zúčastnených štátov (okrem tých, ktoré tam nesmeli byť), aby potom zavesili na stožiar olympijskú vlajku doslova hore nohami? Všetko bude naopak? O tomto jazdcovi sa píše v Apoka-

lypse: „Pozrel som sa a hľa, bledý kôň. A ten, čo na ňom sedel, sa volal Smrť a peklo išlo za ním. A bola im daná moc nad štvrtou časťou zeme, aby zabíjali mečom, hladom, smrťou a zemskými zvieratami“ (Zjv 6, 8). Štvrtina zeme – z 200 zúčastnených štátov je to 50 – zhruba toľko členov má kolektívny Západ (KoZa) – patríme tam aj my? A peklo? Zabíjanie mečom, hladom, smrťou a zemskými zvieratami. Teda vojny, nezmyselný Green Deal (zelený údel/r) vedúci k hladu, pandémie a očkovania privolávajúce smrť, a zemské zvieratá – medvede a hraboše už vyčíňajú.

Aj keď sa zdalo, že otvárací ceremoniál olympijských hier vyznel ako záverečný ceremoniál ľudstva, klinec do rakvy zatkol až záverečný program. Počas neho pri hrozivých zvukoch a svetlách spadla z neba bronzová pozlátená „ozruta“ s neľudskou hlavou – podľa komentátora STVR bol to pozorovateľ. Bol to však padlý anjel, Satan či Lucifer. Padol na Zem, ktorej päť svetadielov na ploche štadióna budovalo – pri pohľade od Ameriky dojem ozbrojeného zvierata s hlavou na Sibíri. Následne ho oslavovali bezfarební muži v recyklovateľnom odeve. Športovci, vyzerajúci ako múmie, predvádzali divoké cviky na kovovom kruhu, ktorý nakoniec vytiahol k štyrom už svietiacim kruhom nad štadiónom. Tam, kde býva čierny olympijský kruh (africký?) a recyklovateľné múmie vyzdvihli na vrchol pyramídy z ľudských tiel onú ozrutu. Satana.

Treba väčší dôkaz, že satanisti ovládajú KoZa a ukazujú, že uctievali diavla? Parížske OH ukázali, čo všetko sa na nás hrdie, ba už je tu. Preto sa zas a znova musíme pýtať: je kolektívny Západ takou spoločnosťou, do akej chceme patriť? To, že nám ukázali v predstihu, čo nás čaká, by malo múdrym otvoriť oči. Koľko je však medzi nami múdrych a koľko tých druhých?

Ale je tu ešte vážnejšia otázka: kto to vládne svetu? Kto je za okultistickými ceremoniami OH? Uzavrime našu úvahu slovami Karla Gotta, ktoré odznali v rozhovore pre Lidové noviny v roku 2012, v roku OH v Londýne: „Iste sily určujú osoby, ktoré budú robiť politiku, a to ostatné už je iba veľké divadlo. Politika sa odvíja podľa presných scenárov, nič sa nedeje náhodou, ani to najhoršie - vojny. O víťazoch býva vždy rozhodnuté - vopred. Beh sveta riadia vysoké nadštátne kruhy, tzv. ilumináti alebo osvietenici, a tiež „sväté rády“ a lôže až po mysticko-okultné organizácie.“

Na margo: rád iluminátov založil Adam Weishaupt, pôvodom Žid, jezuita, profesor katolíckeho cirkevného práva na univerzite v Ingolstadte. Stalo sa tak 1. mája 1776 a tento deň sa dodnes slávi ako „Sviatok práce“. Tohoto Rádu sa pripisuje vyššia miera ateizmu ako bežným slobodomurárom. Predelom v histórii je Viedenský kongres (od 14. septembra 1814 do 9. júna 1815 vo Viedni a čiastočne aj v Bratislave), na ktorom ruský cár Alexander I. odhalil zábery iluminátov. O tom však nabudúce.

Marián Tkáč

Ked' ľudské práva mali iba komunisti

Pokračovanie z 1. strany

Ibaže nemal kam ísť, nemal robotu. Prišiel teda k svojej sestre, mojej mame, k nám do Senca a býval s nami. Vtedy v dome bolo deväť ľudí. Bývala s nami aj mamina mama, ujo. Vedľa nás mali dom starí rodičia z otcovej strany. Keď sme boli deti, tak si rodičia dávali pozor, aby sa v niečom nepreriekli, aby si nenarobili problémy. No keď prišiel ujo k nám bývať, museli niečo povedať. Najskôr, že bol na robotách, neskôr mi povedali, že bol vo väzení, ale nesmiem o tom nikomu hovoriť.

● Dokedy ujo s vami býval?

Do roku 1968.

● **Spomeňme aspoň základné údaje z jeho života. Narodil sa v Perneku v roku 1912. V roku 1936 bol vysvätený za kňaza. V roku 1943 absolvoval Filozofickú fakultu Slovenskej univerzity z klasickej filológie. Dosiahol aprobáciu profesora pre latinský a grécky jazyk na stredných školách. Popri zamestnaní študoval aj na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity. V roku 1949 ho pozvali za lektora latinského jazyka na teologickú fakultu. V roku 1950 sa postavil proti nariadeniu zvesiť kríže v školských triedach, za čo ho polícia zatkla a celý rok neľudsky vypočúvala. Preto sa pokúsil o útek cez hranice. Ako si na udalosti okolo úteku spomínal?**

Videl, že slučka sa zaťahuje a ak nechce kolaborovať s režimom, musí odísť. Na gymnáziu v Trnave, kde učil, bol jeho kolegom don Titus Zeman, ktorý učil fyziku. Tam sa to dohodlo.

● A potom?

Skupina bola pomerne široká, tvorilo ju 22 ľudí, mladých saleziánov i starších kňazov, ako profesor Mitošinka. Deň predtým tak silno pršalo, že museli mať obuté rybárske čižmy. Moravu mali zložiť pri Malých Levároch. Ujo mal dobrú kondičku, ale keď urobil krok, druhý už nemo-

hol, lebo noha zapadla v blate. Brodili sa cez dlhé pole, bola tma, keď zbadali, že idú pohraničiar. Tak do toho blata sa museli schovať celí. A vydržať 5-10 minút, kým sa nestratili svetlá a zvuky a potom pokračovať ďalej. To boli asi tri kilometre. Podľa plánu mali prísť k rieke okolo jednej, druhej v noci, aby sa ešte pred svitaním preplavili na druhú stranu. Keď už pole prešli, zbadali nejaké auto. Unavení poskrývali sa za stromy, modlili sa, len aby to vydržali. Keď auto konečne prešlo, došli k Morave, nafúkli člny, ktoré si niesli so sebou. Morava má zvyčajne úroveň 1,5 - 1,7 m, takže dá sa aj prebrodiť. Lenže po tom celodennom daždi mala tri metre. Voda hučala a už len pohľad na ňu bol desivý a nie ešte to množstvo stromov a konárov, ktoré voda strhla a plavili sa riekou. V jej strede bol ostrovček, mladí uvažovali, že dôjdu k nemu a potom aj s tými konármi sa nejako preplavia k druhému brehu. No boli medzi nimi aj starší páni, ktorí nevedeli plávať. No hrôza, tí mladí by boli aj išli, tí starší zasa nie a rozštiepilo sa to. A Titus Zeman rozhodol, že sa všetci vrátia späť, ale musia sa rozptýliť.

● Oni si to rozmysleli?

Tak sa dohodli. Lebo napadlo im, že tie plávajúce konáre by im mohli člny poškodiť a to by bola katastrofa. Tak sa stalo, že skupinka Záhorákov, v ktorej bol aj Anton Srholec, sa domnievala, že medzi rodákmi jestvuje nejaká lojalita, takže vošli do prvého domu. Mali smolu, bol to dom pomocníka pohraničnej stráže, navyše veľkého straníka. Medzitým profesor Mitošinka prišiel na faru. Ale ten pomocník pohraničnej stráže sa vybral na faru oznámiť farárovi, že má nejakých mládencov, čo blúdili. Že čo má robiť? Farár vedel, že je to lešť, povedal mu, že nevie o nich nič, nech sa im dá najesť, oddýchnuť a nech si idú. Ibaže on to nahlásil a vtedy celý útvar pohraničnikov uzavrel celú oblasť od Bratislavy po Kúty a nastali veľké kontroly.

● Ako našli vášho uja?

On išiel sám. Na cintoríne mal odložené kompromitujúce materiály a keď sa teda rozhodli vrátiť sa, išiel si ich vyzdvihnúť. Ale keď sa vracal z cintorína, zastavil ho pohraničník a pýtal sa, kam ide. Povedal, že ho bolia zuby, ide k zubárovi. Pohraničník zrejme zaregistroval ujove čižmy, a už ho brali.

● Vieme, že ho odsúdili na 14 rokov väzenia. Keď sa po desiatich rokoch dostal na slobodu, čo ho čakalo?

Nikto mu nechcel dať žiadnu robotu. Každý sa bál. On bol chlapisko. Profesor gréčtiny, latinčiny, akých v celom Česko-Slovensku bolo päť alebo šesť. Mama bola učiteľka, učila na Tajovského škole v Senci. Jeden z rodičov tej školy, poľský pán Olas, sa nad ním zľutoval a nechal ho kosiť v lokalite Čierna voda. Nikto to nechcel robiť, lebo tam bolo plno komárov. Pol roka vykášal jarky a komunisti nemali o ňom žiadne správy. Boli z toho nervózni, tak ho zamestnali v štátnom podniku Elektrovod a očakávali, že s robotníkmi začne piť a stane sa z neho troska. No stal sa opak.

● Eštebé ho stále sledovala?

Pravdaže. Dokonca využila na to bývalú otcovu žiačku.

● Otec bol pedagóg?

Otec študoval psychológiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a po štátniciach vyhlásili, že psychológia je pavela a tento študijný odbor zrušili. Takže nemal nič, no neskôr diaľkovo vyštudoval slovenčinu na FF UK. Dokonca jeho rodičov vystažovali z ich vlastného domu a nasťahovali tam rodinu Cvengrošových. A nielen to, všetko čo mali, hydinu, kačky, husi, sliepky, kozy, kravy či kone, všetko im pobrali. Nechali im jednu izbičku 3x4 metre.

● Zrejme neplnili kontingent?

Ale nie, plnili, ale komunisti robili všetko preto, aby to rodinu bolelo. Moji rodičia do roku 1955 učili v Borovej, potom sa preťahovali do Senca, kde otec postavil dom vedľa domu svojich rodičov. Keď ho dostaval,



Unikátna fotografia z promócie Alice Prokopovej. Sprava jej nebohý brat Jozef, František Minarových, otec Jozef Prokop a vedľa neho jeho žiačka pani Višňovská. Vľavo v hornom rade brat Pavol Prokop.

neviem, to je Božím riadením, vtedy uja prepustili z basy a prišiel k nám bývať.

● Spomenuli ste, že na sledovanie uja využila ŠtB žiačku vášho otca. Ako?

Ona sa totiž vydala za eštebáka Cyrila Višňovského. Fakticky ju k tomu prinútili. Mala priateľa, ktorý emigroval a čakal tam na ňu. Višňovský zistil podrobnosti a vydieral ju. Povedal jej, že všetko vedia, zatvorila jej priateľa aj ju, ale keď sa za neho vydá, nič sa jej nestane. My sme pestovali zeleninu, dorábali víno a otec sa cez ňu zoznámil s Višňovským. Ten navrhol, že ujoin zabezpečí miesto v Slovšporte, keď mu v Elektrovide začali robiť zle. ŠtB totiž mala o ujoin presné informácie, vedela, že on s tými robotníkmi ide aj na pivo a má na nich veľký vplyv. Tak znovu ho potrebovala izolovať od ľudí. V Slovšporte robil dispečera a ešte viac ho mali pod kontrolou. Ale to im nestačilo, začali za ním chodiť aj domov. Dva-trikrát do týždňa, podľa okolností.

● K vám domov?

Áno, k nám domov. Vtedy som ešte nevedel, čo sa deje. Prišiel chlapík, že čo robí pán profesor. Hovorím, však poďte dnu. Keď prišiel taký starší serióznejší chlap, iba povedal, že nie, že len, čo robí. Reku, pred pol hodinou prišiel z roboty, utahaný, teraz spí.

● Vy ste sa s tými eštebákmi zhovárali?

Áno, ja som im otváral bránku a odviedol k ujoin na poschodí, kde mal svoje bývanie: dve izbičky so sociálnym zariadením. Ostatní sme bývalí na prízemí. Pamätám si, ako by to bolo dnes: prišiel taký mladý, mohol mať 28-30 rokov, ambiciózny, či je pán profesor doma? Áno a čo by ste chceli? No chcem ho vidieť, otvorte. Úplne na drzovku. Hovorím v poriadku, poďte. Otvoril som, dovedol som ho k ujoin a on tam bol hodinu a pol. A ujo, cukrovkár, sa ani najesť nemohol. Chlapík odišiel a ujo nie a nie prísť na večeru. Mama ma poslala pozrieť sa, čo je s ním, lebo večera čakala. A on, chudák, sedel sklonený nad stolom, hlava podopretá rukami, iba vzdychal a odbil ma slovami ja nejdem, dajte mi pokoj. Nikdy som ho nevidel plakať, vtedy sa rozplakal.

● Desať rokov vo väzení, to človeka musí poznačiť. Kde všade bol väznený? Spomínal na to, čo tam prežil?

On v podstate prešiel všetky väznice. Jáchymov, Leopoldov, Ilavu, takých ako on presúvali tam, kde ich potrebovali. A prečo? Jáchymov pre urán a urán Sovietsi dostali v podstate zadarmo. Väzni boli lacná pracovná sila, keď bolo treba, odchytili ďalších ľudí. Koľkým sa stalo, že išli z roboty a domov neprišli. Nikto nevedel, kde

sa nachádzajú. Niektorí sa po rokoch vrátili z gulagov a niektorí tam ostali. Zahynuli. Ujo bol tvrdý chlap, ale keď spomínal, tak mal hlavu v rukách a slzy mu stekali po tvári. Hovoril, že oni si našli zámienku, aby človeka týrali. Pre hocakú hlúposť ich posielali do katra. Tak hovoril samotkám. Hovoril, čo vy viete, čo je zima, keď som bol v katri, v zime, okno rozbité, zamrežované, väzenské oblečenie tenké. Samozrejme, že musel byť bosý, nohy mu obsypali múkou a takto musel stáť 24 hodín. Keď sa pohol, znova. Isteže všetko nepovedal, veď keď človeka desať rokov likvidujú... Dokonca ho chceli zlikvidovať aj po roku 1968.

● Ako?

V tomto roku ho rehabilitovali, dostal aj odškodné a za to si kúpil auto, fiatku 127. Viezli sa v nej traja kamaráti a pri Prievidzi im zboku vošiel do cesty traktor. Ten čo šoféroval zrýchlil, preletel okolo neho a keby to nebol urobil, tak ich ten traktor zrámuje. Bolo to vyslovene nastavené na nich. Takže mali ich pod kontrolou prakticky až do smrti.

● Čo bolo najhoršie, na čo si spomínal?

Ešte počas vyšetrovania, keď sa ho vypytovali, s kým spolupracoval, tak si urobil srandu a povedal, že so Sokratom. No, týždeň mal pokoj, ale potom ho sranda prešla. Za najhoršie väzenie považoval Pankrác. Tam sa sústreďovali na psychické týranie ľudí. Dávali im drogy do jedla, polievok, čaju, vypočúvali v noci. Svetlo mali zažaté celú noc, ruky museli mať na prikrývke, aby si niečo neurobili. Manipulovali ich. Do cely im dali bonzákov, aby zistili, ako slávil sv. omše, aby ich zlomili. Boli takí aj medzi kňazmi, žiaľ.

● Dokonca sa to hovorí aj o Antonovi Sroholcovi.

Áno, píše o tom Ladislav Hanus. Môj brat Jozef, keď bol u neho na návšteve v útulku, pozastavoval sa nad tým, že na ňom zarába. Chcel namietat, ale keď počul meno Minarových, zmĺkol.

● Kde je pochovaný váš ujo?

V Senci.

Eva Zelenayová

Nový blahoslavený Slováč zo Záhoria

Čo rozhodlo o tom, aby pápež František súhlasil s blahorečením Jána Havlíka? Proces blahorečenia by sa neuskutočnil, keby sme o ňom rozhodovali len my, vincentíni. Keď sa začalo hovoriť o tomto procese, bol som vtedy provinciálom Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul. Vtedy mi môj starší spolubrat, P. Ján Belán, povedal: „Gusto, to nie je naša cesta, my máme pracovať a slúžiť v skromnosti a nemáme našich spolubratov, ich prácu a utrpenie vynášať na svetlo“. A podľa toho som sa aj správal.

Bolo veľmi milé počuť svedectvo jeho predstaviteľa v noviciáte a neskôr aj spoluväzňa, P. Štefana Krištína o Jankových cnostiach: „Janko? – jemná, vzácna, čistá duša... citlivé srdce.“ A veľmi silné je i svedectvo PhDr. Vojtecha Krištína, ktorý bol jeho spolužiak, seminarista a tiež i spoluväzeň: „Ján Havlík žil a zomrel v povesti heroických cností: živá viera, pevná nádej, vrúcna láska k Bohu, detinská úcta k Panne Márii, Matke Božej, úprimnosť, pokora, horlivosť, obetavosť voči spolutrpiciam, horlivosť a vernosť v duchovnom povolaní, duch modlitby, čistota, prívetivosť a príťažlivá radostná povaha... Niekedy jemný sklon k melanchólii. Priam neuveriteľne pracovitý a sebaobetavý“.

Okrem týchto cností rozhodujúcu úlohu v procese jeho blahorečenia mali aj motívy, kvôli ktorým bol väznený. Nebol ani vlastizradca a neboli to ani politické motívy. Bol väznený a mučený kvôli svojmu kresťanskému presvedčeniu a misionárskemu povolaniu, ktorému zostal verný až do smrti. Keby bol povedal, že sa chce oženiť a nechce byť kňazom, boli by ho ihneď prepustili.

K jubilejnemu 9. máju 1960 bola vyhlásená všeobecná amnestia, ktorá sa dotkla aj podstatnej časti politických väzňov. Iba Jánka Havlíka sa nedotkla, kvôli jeho náboženským aktivitám medzi väzňami. Bol odsúdený a až 29. októbra 1962, po odpykaní celého jedenásťročného trestu, ako smrteľne a nevyliciteľne chorý, bol prepustený z väzenia.

Teda tieto náboženské motívy a mučenie boli rozhodujúce



pri beatifikačnom procese. Bol nevinný, nezlomný, verný. Ján Havlík zomrel pre vernosť k misii sv. Vincenta de Paul.

Ako túto vernosť vnímali jeho vyšetrovatelia a dozorcovia?

Vo väzení bol iba číslom AO 11355 a neskôr, po druhom súde A1 3809. Ako sa o ňom vyjadrovali bezbožní vyšetrovatelia? Práve oni podávajú nádherné svedectvo o jeho misionárskej činnosti vo väzení. V rozsudku z 27. februára 1959 čítame: „Ján Havlík sa dopustil vo väzení počas výkonu trestu ďalšieho trestného činu tým, že napádal štátne zriadenie, že v ČSSR

nie je náboženská sloboda; tajne získaval a prechovával zakázanú náboženskú literatúru; maril úradnú prevýchovu väzňov; konal tajné pobožnosti; ako bohoslovec a člen zrušenej rehole lazaristov vnášal do skupiny náboženského ducha...“

Čím sú tieto svedectvá jeho vyšetrovateľov? Či nie sú nádherným svedectvom o jeho celoživotnej vernosti a horlivom realizovaní jeho misionárskeho povolania? Vieme si predstaviť krajšie hodnotenie pre misionára?

Bol hlasom trpiacich

Počas celého väznenia písal prezidentovi i na Najvyšší súd, aby ho prepustili, lebo je nespravodlivo odsúdený. Odmietal, aby bol nazvaný vlastizradcom alebo porušovateľom zákona. Podľa slov jeho matky noc pred smrťou nespál. Úpenlivo vzdychal, ale nestáľoval sa.

Ján Havlík bol jeden z mnohých, nevinne trpiacich počas komunistickej totality. Beatifikáciou sa Ján stáva predstaviteľom, reprezentantom a hlasom týchto nevinne trpiacich. Slovensko a celý svet v súčasných, moderných totalitných útokoch na človeka potrebuje morálnu autoritu, posilu a inšpiráciu pri záchrane prirodzeného života, rodiny a pravej slobody.

P. ThLic. Augustín Slaninka, CM
vicepostulátor beatifikačného procesu

CitizenGO vyhnali z Paríža

Dá sa povedať, že olympijské hry v Paríži, okrem športového zápolenia, predviedli svetu aj (ne)kultúru, v ktorej žijeme. Dobrovoľne či nedobrovoľne. Organizátorom hier sa podarilo doviest súčasnú zvrátenosť pred oči miliónov divákov po celom svete s jasným odkazom pre kresťanov: zbaľte sa a odíďte! Organizácia CitizenGO, chrániaca a podporujúca život, rodinu a základné ľudské práva, nezostala nečinná a o svojich aktivitách zaslala aj našej organizácii text, z ktorého vyberáme:

„S veľkým rozhorčením vám chceme priblížiť, čo sa práve udialo v Paríži – v pon-

delok večer bolo šesť členov tímu CitizenGO nezákonne zatknutých a následne držaných v cele ďalších dvanásť hodín. Medzi zatknutými bol aj ďalší náš spoluobčan. Zámienkou pre obvinenia bol autobus, ktorý sme si prenajali, a ktorý jazdil po Paríži s nápisom: **Zastavte útoky na kresťanov!**

K nášmu tímu sa správali odporným spôsobom. Umiestnili ho do ciele s kriminálnikmi, zbavili kontaktu s vonkajším svetom – telefóny skonfiškovali a ľudí ponechali 12 hodín v celách bez okien, kde teplota presahova-

la 35 stupňov! Počas tohto času nedostali ani vodu, ani jedlo. Boli ponižovaní, nútení sa vyzliecť donaha na 'drogovú prehliadku'. Toto bol jasný akt ponižovania.

Odporeli im tiež spojenie s ich rodinami a právnikmi!

Nenecháme úrady, aby z toho vyviazli len tak. Plánujeme podať žalobu proti kľúčovým osobám, ktoré sú zodpovedné za naše zatknutie a policajný zásah. Toto sa nesmie opakovať!

Caroline Farrow a celý tím CitizenGO

Zo zákulisia 2. svetovej vojny

Prvého septembra 2024 sme si pripomenuli už 85 rokov od vypuknutia 2. svetovej vojny. Začala sa útokom Nemecka na Poľsko. Ako vlastne došlo ku konfliktu oboch susediacich krajín, ktorý napokon vyústil do celosvetovej katastrofy?

Od roku 1920 malo Nemecko výhrady voči hraniciam Poľska, určenými na Parížskej mierovej konferencii v roku 1919. Ale vzhľadom na obmedzenia jeho vojenského potenciálu nemohlo silou nič podniknúť. V západných oblastiach obnoveného Poľska žil v roku 1921 takmer jeden milión Nemcov. Ich počet v priebehu desaťročia najmä v dôsledku vysťahovania a poľskej národnostnej politiky poklesol na 740 tisíc. Počas existencie Weimarskej republiky panovali medzi Nemeckom a Poľskom napäté vzťahy. Paradoxne sa zlepšili až po nástupe Hitlera k moci. V januári 1934 bol podpísaný pakt o neútočení medzi Nemeckom a Poľskom a začala sa nová etapa poľsko-nemeckého susedstva. Adolf Hitler sa osobne zúčastnil pohrebu poľského diktátora Jozefa Pilsudského v Krakove v máji 1935. Dobré vzťahy medzi Nemeckom a poľským susedom kulminovali na jeseň 1938, keď Poliaci nastolili otázku Těšínska a korekciu hraníc so Slovenskom v oblasti Vysokých Tatier a Kysúc. Nemecko ich nároky podporovalo a Praha ustúpila.

V tomto období prebiehali tajné rokovania poľských a maďarských diplomatov a už v predstihu riešili otázku spoločnej poľsko-maďarskej hranice, projektovanej kdesi na hrebeň Nízkych Tatier. Nemecká zahraničná politika sa po úspechu v Mníchove snažila doriešiť dlho odkladanú otázku Gdaňska a koridoru. Koncom októbra 1938 Nemci navrhli, aby slobodné mesto Gdaňsk, dovtedy pod medzinárodnou kontrolou, sa opäť stalo súčasťou Nemeckej ríše. V štyristotisícovom Gdaňsku žilo 93 percent Nemcov a téma zjednotenia s materskou krajinou tu bola mimoriadne populárna. Nemci formou memoranda žiadali aj vytvorenie exteritoriálnej železničnej trate a diaľnice cez poľský koridor, aby získali nehatené spojenie s východným Pruskom. Berlín ponúkal Poľsku rôzne hospodárske výhody a definitívne uznanie poľsko-nemeckých hraníc, k čomu nebola ochotná pristúpiť žiadna nemecká vláda z obdobia Weimarskej demokratickej republiky.

Poliaci váhali, no od začiatku roka 1939 sa vo Varšave začala angažovať britská diplomacia a v prípade poľsko-nemeckého konfliktu prísľubom podpory motivovala Poľsko zaujať odmietavý postoj. Poliaci dali prednosť spojenectvu s Britániou a Francúzskom a niektorí už snivali o delení koristi. Nemecko-poľské vzťahy sa rýchlo zhoršovali a Hitler 29. apríla 1939 oznámil vypovedanie zmluvy o neútočení s Varšavou. So vzrastajúcim napätím rástli aj útoky na nemecké obyvateľstvo v západných častiach Poľska. Mnoho Nemcov pred prenasledovaním utieklo do Ríše, do polovice augusta to bolo zhruba 80 tisíc ľudí, čo Goebbelsova propaganda náležite využila. Hitler však nebol ochotný rozpútať vojnový konflikt, keďže Paríž aj Londýn dali Poľsku záruky vojenskej podpory v prípade agresie.

V tejto situácii sa ponúkalo dovtedy sotva predvídateľné riešenie. Sovietsko - nemecký pakt o neútočení uzavretý v Moskve 23. augusta 1939, spečatil budúci osud Poľska. Jeho súčasťou bola aj tajná klauzula, ktorou si obe diktatúry rozdelili sféry vplyvu a fakticky si už rozdelili Poľsko. Vďaka špiónovi v amerických službách na nemeckej ambasáde v Moskve americký prezident Roosevelt už druhý deň po podpise mal presné znenie tajného dodatku na stole a poskytol ho aj Londýnu. Poliakov nik neupozornil na hroziace nebezpečenstvo. Na-

opak, Briti, Francúzi aj americká diplomacia radili Varšave zaujať voči Nemecku nekompromisný postoj. Diplomatická hra západných mocností sa tiež podpísala na poľskej tragédii.

Po hektických augustových dňoch, keď aj Hitler váhal s vyhlásením vojny, začal sa 1. septembra útok Nemecka na Poľsko. Vzápätí v Poznaňsku, Bydgošči a na priľahlých územiach vypukli pogromy nemeckého obyvateľstva páchané Poliakmi, poľskými Židmi aj armádou. Vyžiadali si asi tritisíc životov. Napokon 3. septembra 1939 Veľká Británia a Francúzsko síce dodržali záruky dané Poľsku a obidve koloniálne veľmoci vypovedali vojnu nacistickému Nemecku. Ale spoločný marš na Berlín, ktorý ešte 31. augusta ohlasoval švédskemu sprostredkovateľovi Dahlerusovi poľský vyslanec v Berlíne Lipski, sa nekonal.

Keď 17. septembra Červená armáda začala obsadzovať východné územia Poľska až po demarkačnú čiaru dohodnutú medzi Ribentropom a Molotovom, západné mocnosti si na záruky dané Poľsku už nespomenuli a ani neprerušili so Sovietskym zväzom diplomatické styky. Do konca septembra bolo Poľsko porazené. Nemeckí i sovietski okupanti začali obsadené poľské územia „začísťovať“ každý po svojom. Výsledkom boli desaťtisíce mŕtvych, uväznených a deportovaných Poliakov. Bolševický a nacistický teror v dobytom Poľsku mali takmer rovnakú podobu, no predsa len tu boli rozdiely. Kým nacisti na poľských územiach likvidovali predovšetkým inteligenciu a prenasledovali Židov, sovietski mali okrem inteligencie v hľadáčku sociálne lepšie situovaných obyvateľov, teda buržujov a kulakov, naopak Židov sovietsky režim zvýhodňoval.

Čo sa medziľým dialo na západe? Tu, na rozdiel od Blitzkriegu v Poľsku, sa viedol tzv. Sitzkrieg (sedacia vojna). Silná francúzska armáda zostala stiahnutá za Maginotovu pevnostnou líniou aj v dobe, keď hlavné nemecké sily boli viazané v Poľsku. Britský expedičný zbor sa pomaly presúval na kontinent. Francúzske a britské letectvo intenzívne bombardovalo nemecké mestá letákmi. Na líniiach dotyku prvoradú úlohu hrala propaganda jednej i druhej strany, šírená prostredníctvom mohutných ampliónov a nie strelba. Na tento konflikt sa ujal názov aj Čudná vojna. Skutočná vojna sa viedla na moriach a oceánoch a vo fínskych lesoch, kde sa Červená armáda po tri mesiace neúspešne pokúšala zlomiť hrdinský odpor Fínov.

Ďalšia etapa vojny sa začala 10. mája, keď nemecká armáda plnou silou uderla na západe. V priebehu desiatich dní sa Nemcom podarilo preraziť až ku Kanálu La Manche a 400 tisíc Britov a Francúzov bojujúcich na belgickej pôde sa ocitlo v pasci. Britské vojenské velenie sa rozhodlo opustiť bojisko a Francúzom to ani nedali na vedomie. Úspešný útek Britov za Kanál, mimochodom umožnený aj Hitlerovým rozhodnutím zastaviť postup tankov, demoralizoval francúzskych vojakov a už šesť týždňov po začiatku operácie Francúzi zložili zbrane. Zvykne sa tvrdiť, že od júla 1940 Veľká Británia sama bojovala proti nacistom. Nie je to tak, lebo počas septembra 1939 vyhlásili Nemecku vojnu britské domínia: India, Južná Afrika, Kanada, Austrália a Nový Zéland a materiálne i vojensky podporovali Britov. A na prevkapanie predseda Svetového židovského kongresu Chaim Waitzman už 3. septembra 1939 sa poponáhľal s vyhlásením, že povinnosťou Židov, žijúcich kdekoľvek na svete je podporovať vojnové úsilie demokratických mocností. Svojmocne tak vyhlásil Nemecku vojnu, a to bez akéhokoľvek poverenia. Aké fatálne dôsledky mal tento krok pre Židov, ktorí sa ocitli vo sfére nemeckej moci, už netreba pripomínať.

Ivan Mrva

STALO SA

1. septembra 1846 vyšli v Skalici *Slovenskej pohľadi na vedi umeňia a literatúru*, náš najstarší kultúrno-vedecký časopis.

1. septembra 1939 vypukla druhá svetová vojna.

1. septembra 1939 Slovenská armáda po boku nemeckého Wehrmachtu začala ťaženie proti Poľsku, aby pre krajinu zabezpečila opätovné získanie tých území, ktorých sa v roku 1920 a 1938 zmocnili Poliaci. Aktívna účasť na vojne proti susednému štátu vyvolávala u väčšiny obyvateľstva veľké rozpaky.

1. septembra 1867 bolo v Martine otvorené Slovenské evanjelické gymnázium.

1. septembra 1950 Ministerstvo národnej obrany zriadilo prvé Pomocné technické prápor (PTP). Boli to vlastne tábory nútených prác pre „politicky nespôľahlivé a asociálne osoby“, za aké komunistický režim považoval najmä kňazov, rehoľníkov, bohatších sedliakov, bývalých podnikateľov a slobodnejšie zmysľajúcu inteligenciu. Do ich zrušenia v r. 1954 prešlo nimi zo Slovenska 5 500 osôb. Niektorých tam protiprávne držali aj celé štyri roky.

1. septembra 1992 schválila SNR Ústavu Slovenskej republiky. Pred hlasovaním zasadáci miestnosť demonštratívne opustili poslanci za MKDH a Spolužitie, poslanci za KDH hlasovali proti. Za ústavu hlasovalo 114 prítomných poslancov, 16 bolo proti a 4 poslanci sa zdržali hlasovania.

4. septembra 1944 minister národnej obrany SR generál F. Čatloš ušiel do Banskej Bystrice a dal sa k dispozícii vedeniu československého vojska. To ho odovzdalo veliteľovi ruskej partizánskej brigády A. S. Jegorovovi, ktorý ho 14. septembra spolu s generálom J. Turanom deportoval do ZSSR. Tým sa otvoril prúd deportácií Slovákov do ZSSR, ktorý potom postihol niekoľko tisíc občanov SR.

5. septembra 1848 Michal Miloslav Hodža vydal vo Viedni manifest k slovenskému národu. Odsúdil maďarskú rozpínanosť a vyzval Slovákov do boja, za občiansku a národnú slobodu, za kráľa a národ slovenský.

6. – 7. septembra 1944 povstanci v Liptovskom Svätom Jáne v noci vyviekli 46-ročného katolíckeho farára Rudolfa Schedu z jeho fary a vo Svätôjanskej doline ho hrozne mučili. (Stáhovali mu kožu zo živého tela, dokaličili mu údy a trýznili ho, kým v strašných bolestiach neskončil.) Podobným spôsobom boli počas povstania partizánmi a povstalcami zavraždení katolícki kňazi: Anton Šalát, farár v Hájnikoch, Ján Nemec, farár v Lieskovci pri Humennom, klerik Imrich Teplan, študent 5. ročníka bohoslovnia.

7. septembra 1619 zomreli traja košickí mučeníci sv. Marek, Štefan a Melichar.

8. septembra 1938 prezident ČSR Edvard Beneš pozval poslanca HSĽS Jozefa Tisu na politické rozhovory. Oznamoval mu, že do riešenia národnostnej otázky v krajine budú zahrnutí aj Slováci.

8. septembra 1967 otvorili Bienále ilustrácií Bratislava.

9. septembra 1948 ÚV KSČ schválil zásady ostrého postupu proti tým, čo nesúhlasili s komunistickým režimom

označovaných ako reakčné živly. Bolo rozhodnuté novelizovať zákon na ochranu republiky a prítvrdiť jeho trestné sadzby, zriadiť tábory nútenej práce, izolovať nepohodlných ľudí vystáňovaním z miest na vidiek, zosťriť postup proti živnostníkom a bohatším roľníkom, nazývaných kula-ci. Súčasťou opatrení boli aj zásobovacie výhody pre továrenských robotníkov, bezpečnostné sily a mocenské opory nového režimu.

10. septembra 1849 slovenská deputácia odovzdala cisárovi Františkovi Jozefovi pamätný spis podporený tridsaťtisíc podpismi. V ňom sa žiadalo, aby slovenský národ bol odlúčený od Maďarov a územie, ktoré súvisle obýva pod starým menom Slovensko sa stalo zvláštnou korunnou krajinou, bezprostredne podriadenou viedenskej vláde.

12. septembra 1683 spojené kresťanské vojská pod velením poľského kráľa Jána Sobieskeho a nemeckých kniežat porazili osmanskú armádu, ktorá od júla obliehala Viedeň.

12. septembra 1948 sa „SNR v Londýne“ premenovala na „SNR v zahraničí“. Jej predsedom bol Karol Sidor, gen. tajomníkom Peter Prídavok.

14. septembra 1947 poverenie vnútra vydalo správu o „odhalení protištátneho sprisahania na Slovensku“, ktorého cieľom malo byť obnovenie Slovenského štátu a atentát na prezidenta Beneša. V skutočnosti to bola provokácia zosnovaná komunistami a podporovaná českými politickými stranami i prezidentskou kanceláriou. Následne sa rozbehlo zatýkanie, zatknutých bolo takmer dvetisíc osôb. Príslušníci Národnej bezpečnosti zaobchádzali so zaistenými brutálne a viacerí na následky „vypočúvania“ zomreli. Zakrátko sa už v tajnosti pripravoval veľký súdny proces s organizátormi tzv. protištátnej skupiny. Malo byť vynesených 14 trestov smrti. Februárový prevrat zmenil pôvodnú réžiu a preto boli tresty miernejšie.

14. septembra 1991 v Bratislave vznikla iniciatíva *Za spoločný štát*, ktorá sa usilovala zachrániť rozpadajúce sa Československo. Jej protagonisti deklarovali, že boj za spoločný štát je aj bojom za demokraciu.

15. septembra 1944 ríšsky protektor v Čechách a na Morave Karl Herman Frank vydal nariadenie, na základe ktorého sa pokus o prekračenie hranice medzi Protektorátom a Slovenskom trestal smrťou.

15. septembra 1950 po tretíkrát uväznili spišského biskupa Jána Vojtaššáka.

15. septembra 1952 bol v Clevelande založený Slovenský ústav. Jeho zakladateľom bol Teodor Kojíš OSB.

15. septembra 1997 bolo zriadené Pápežské slovenské kolégium sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

16. septembra 1848 na tajnom zhromaždení vo Viedni v hostinci u Šperla za účasti takmer 500 ľudí bola ustanovená Slovenská národná rada ako vrcholný orgán Slovákov v nastávajúcom ozbrojenom zápase za národné práva.

16. septembra 1862 otvorili v Revúcej prvé slovenské evanjelické gymnázium.

16. septembra 1950 Najvyšší súd v Prahe reformoval rozsudok Štátneho súdu v Bratislave proti skupine Púčík a spoločníci zo dňa 21. mája 1949 drastickým zvýšením trestov. Albert Púčík, Anton Tunega a Eduard Tesár dostali trest smrti. Ľudovít Gálik doživotie.

19. septembra 1536 uhorský snem článkom 46 uzákonil Bratislavu za hlavné mesto časti Uhorska kontrolovanej Ferdinandom Habsburským.

20. septembra 1922 české krajské spolky v USA žiadali o začlenenie autonómie Slovenska do Ústavy prvej ČSR.

21. septembra 1944 došlo v obci Sklené k masakru 187 karpatských Nemcov.

21. – 25. septembra 1945 sa pred Národným súdom v Bratislave konal proces proti veliteľovi nitrianskej posádky pplk. Jánovi Šmigovskému, pretože neprešiel so svojou posádkou na stranu povstalcov, ale zostal verný svojej prisáhe Slovenskej republike. Odsúdili ho na smrť zastrelením a 9. októbra rozsudok vykonali.

22. septembra 1818 bola založená Prešovská gréckokatolícka eparchia.

24. septembra 1762 sa vo Frankfurte nad Mohanom narodil Chatam Sofer, vlastným menom Moše Schreiber, najväčší židovský náboženský učenec 19. storočia. V roku 1806 sa stal rabinom Bratislavskej židovskej obce. Založil vysoké rabínske učilište ješiva, ktoré sa čoskoro stalo známe po celej Európe. Zomrel v roku 1839 a je pochovaný v Bratislave.

27. septembra 1864 sa v Černoveji, časti Ružomberka, narodil Andrej Hlinka – 160. výročie

30. septembra 1938 sa Československá vláda podrobila diktátu Mníchovskej dohody. ČSR stratila približne jednu tretinu svojho územia i obyvateľstva. Tým sa začal rozklad Česko-Slovenského štátu.

Koncom septembra 1946 Dr. Juraň Šujan, ktorý bol obžalobcom v procese proti Jozefovi Tisovi, vo svojich spomienkach zaznamenal, že na stretnutí všetkých predsedov senátov Národného súdu a prokurátorov Úradu obžaloby predseda Národného súdu Dr. Igor Daxner povedal: „Aby ste to všetci vedeli: Bol som spolu s niekoľkými predstaviteľmi odbojových zložiek na návšteve u p. prezidenta Dr. Beneša v Topoľčiankach. Keď sme už boli na odchode, požiadal som ho, aby som mohol u neho ešte pobudnúť ako predseda Národného súdu. Dôverne som sa ho opýtal, ako sa díva na Tisov prípad. Otvorene mi povedal: Tiso musí visieť. Hovorím vám to preto, lebo aj medzi nami sú takí, ktorí si prajú iný koniec“ (Rukopis *Spomienky obžalobcu*, s. 60 – 61).

V septembri 1948 boli pri preverovaní študentov tisícky mladých ľudí protiprávne vylúčené z vysokoškolských štúdií pre svoj triedny pôvod, politické alebo náboženské presvedčenie. Zaznávanie pozitívnych i ľudských práv sa stávalo normou nového režimu.

PRIPOMÍNAME SI

V septembri si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

65 rokov

Eduard Drexler, Zohor 28.9.1959

75 rokov

Mária Štúriková, Zliechov 7.9.1947

Milan Hottmar, Prievidza 22.9.1949

80 rokov

Helena Henceová, Nové Zámky 28.9.1944

81 rokov

Emília Weberová, Bolesov 16.9.1943

Melánia Rabinová, Trenčianske Teplice 21.9.1943

Valéria Benešová, Nitra 29.9.1943

83 rokov

Ing. Anna Bednárová, Žilina 14.9.1941

Milada Helešicová, Mýto pod Ďumbierom 26.9.1941



Pred piatimi rokmi zomrela manželka čestného predsedu RO PV ZPKO v Nitre Pavla Lava. Priatelia nezabúdajú. (al)

85 rokov

Mária Lukáčová, Bardejov 26.9.1939

87 rokov

Vlasta Hagarová, Bojnice 30.9.1937

88 rokov

Mária Oreská, Malacky 5.9.1936

Radomír Žingor, Bystrica 20.9.1936

90 rokov

Jela Zajacová, Martin 8.9.1934

93 rokov

Marta Damová, Bratislava 5.9.1931

Ervín Blažíček, Malacky 28.9.1931

Jubilantom srdečne blahoželáme



Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort nebude financovať náš časopis Svedectvo a súčasné vedenie rezortu zrejme nedopatrením rozhodnutie bývalého vedenia MV SR nezrušilo. Preto aj naďalej sme odkázaní na Vašu pomoc, bez ktorej vydávanie Svedectva nie je možné zabezpečiť. Výšku štátnej dotácie síce súčasná vláda vrátila na úroveň pred vlády Igora Matoviča, ibaže stále zostáva v platnosti zákaz financovať z nej aj vydávanie Svedectva. Znovu sa obraciame na Vás s prosbou, vyhladať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, alebo sa kontaktujú na tel. čísle: 02-52 63 81 56.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR

Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR

MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 20 EUR

Ing. Marián Šuran, Bratislava 100 EUR

Alžbeta Danišková, Bratislava 106 EUR

Ing. Viliam Zopp, Bratislava 20 EUR

Viliam Horák, Bánovce nad Bebravou 5 EUR

Mons. Jozef Kríštof, Šarišská Trstená 50 EUR

príspevok od chudobnej vdovy 1 000 EUR

Jozef Vabec, Račice 20 EUR

Riccardo Pudiš, Rím 20 EUR

Ing. Peter Prokop, Senec 100 EUR

ThDr. Jozef Rajčák, Rím 100 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie



Srdečne ďakujem

pani predsedníčke RO PV ZPKO v Nitre Betke Loudovej a členovi nášho zväzu Jozefovi Turčekovi za účasť na svätej omši 2. júna 2024 za mojich zomrelých rodičov.

Otecko, Alexander Barta, bol odsúdený za svoje ideologické názory a nesúhlas s totalitným režimom.

Na snímke sprava M. Bartová, J. Turček a A. Loudová.

Margita Bartová

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
OKRESNÉ RIADITEĽSTVO POLICAJNÉHO ZBORU V BRATISLAVE V
Obvodné oddelenie Policajného zboru Bratislava Petržalka - sever
Bohrova 22, 852 42 Bratislava

Anton Selecký

nar. 1950

Bratislava

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

ORPZ-BAV-OPP2-15-093/2024

Vybavuje/linka

stržm. Králiková/0961035805

Bratislava

09.08.2024

Vec

Predvolanie za účelom podania vysvetlenia

Týmto Vás vyzývam podľa § 17 ods. 1 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, aby ste sa dňa **29.08.2024** v čase o **09:00 h** dostavili do budovy Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Petržalka – sever so sídlom Bohrova ul. č. 22, Bratislava – Petržalka, za účelom podania vysvetlenia vo veci priestupku proti extrémizmu podľa § 47a ods. 1) písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý bol tunajšiemu útvaru oznámený dňa **05.08.2024**.

So sebou si prineste občiansky preukaz, alebo iný nahrádzajúci doklad totožnosti a toto predvolanie.

V prípade, že sa nemôžete dostaviť v stanovenom čase, zavolajte na telefónne číslo **09610/35805**, aby mohol byť dohodnutý iný termín.

Ak sa bez dostatočného ospravedlnenia alebo závažných dôvodov na predvolanie nedostavíte, môže byť Vaše konanie kvalifikované ako priestupok proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, kde za priestupok možno uložiť pokutu do 100 eur a budete predvedený podľa § 17 ods. 2 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore.

(odtlačok pečiatky)

OKRESNÉ RIADITEĽSTVO PZ
Bratislava V
Obv. Petržalka - sever
Bohrova 22
852 42 BRATISLAVA
-20-

stržm. Eliška Králiková
referent s ÚOZ OO PZ BAV – sever

(hodnosť, meno, priezvisko, funkcia a podpis policajta)



MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Telefón
+421/9610 35805

Fax
+421/263453459

E-mail
eliska.kralikova@minv.sk

Internet
www.minv.sk